

**Mitä eläkeuudistus voisi tarkoittaa
palkansaajalle?**

Mitä eläkeuudistus voisi tarkoittaa palkansaajille?

1

Mitä uusi sääntöpohjainen vakuttaja voisi tarkoittaa?

2

Mistä peruseriaatteista on pidettävä kiinni?

1.

Mitä uusi sääntöpohjainen vakauttaja voisi tarkoittaa?

Mitä on tapahtumassa?

- Hallitus on antanut työmarkkinajärjestöille tehtäväksi eläkeuudistuksen ja määrittänyt sille takarajan – joka on jo tammikuun lopussa vuonna 2025.
- Hallitus on määrittänyt työmarkkinajärjestöille myös tarkan säästötavoitteen julkisen talouden avuksi ja eläkevakuutusmaksutason vakauttamiseen pitkällä aikavälillä.
- Valtiovarainministeriö näkee pienemmät työeläkemenot (esimerkiksi vakautettujen eläkemaksujen kautta) keinona luoda veronnostovaraa julkissektorille – ilman että yritysten tai palkansaajien kustannukset muuttuvat.

Eläkeuudistuksessa on kaksi raidetta:

- Vahvistaa julkistaloutta 0,4 %/bkt = n. 1 mrd

1. päätösperäiset
uudistukset

2. sääntöpohjainen
eläkemaksun
vakautusjärjestelmä

**”Automaattinen vakauttaja on
eläkeuudistuksen suuri
tuntematon”**

Automaattiset vakauttajat

- Vakautusmalleja on olemassa hyvinkin erilaisia. Niille on yhteistä valinta siitä, miten työntekijät, työnantajat ja eläkkeensaajat jakavat eläkkeiden rahoituksen riskejä. **Vakauttajat voivat muuttaa joko eläkemaksuja, eläkkeitä tai molempia yhdessä.**
- Rahoituksen vakautusjärjestelmä tasapainottaa nimensä mukaisesti työeläkkeiden rahoituksen kestävyttä, **mutta ei ota kantaa eläkkeiden riittävyteen.**
- Käytännössä kyse olisi rahoituksen alitai ylijäämän eli huonojen TAI hyvien aikojen hoitamistavasta, jossa **vakautusjärjestelmä aktivoituu tiettyjen ennalta määritettyjen kriteerien pohjalta ja etukäteen sovituilla tavoilla.**

Työeläkkeiden rahoitukseen vaikuttavat tekijät

Mahdollisuudet

- Etukäteen päätetyt säännöt uudistamiselle
- Järjestelmä hakeutuu taloudelliseen tasapainoon määritellyllä aikavälillä
- Mahdollisuus jyvittää rahoitusriskejä sukupolvien välillä
- Maksutason vakautus

Riskit

- Alkuperäiset säännöt eivät toimi muuttuneessa ajassa
- Vakautusjärjestelmä on altis politiikan suunnanmuutoksille
- Eläketurvan ennakoitavuus voi altistua taloussuhdanteille
- Sukupolvivaikutukset voivat olla sattumanvaraisia ja väliinputoajiakin voi syntyä
- Eläketurvan riittävyys

**” Jos eläkemaksun taso säädetään
muuttumattomaksi,
se tarkoittaisi rahoitusongelmien
ratkaisuna nykyisten ja/tai
tulevien eläkkeiden leikkuria ”**

Telan näkökulmia vakautusjärjestelmään

1.

Työeläkkeen korvaustason pitää olla riittävä myös nuorten näkökulmasta – kuten hallitusohjelmassa todetaan

2.

Työeläkkeen tulee olla jatkossakin etuusperusteinen – kuten hallitusohjelmassa todetaan

3.

Mekanismi ei saa perustua muun julkisen talouden mittaristoon tai kestävyteen

4.

Vakauttajan pitää tukea työeläkkeiden rahoituksen kestävyttä pitkällä aikavälillä

5.

Automatiikka ei saa johtaa työeläkeuudistusten puoluepolitisoitumiseen

6.

Vakauttajasta pitää tehdä kattavat ja läpinäkyvät vaikutusarviot

2.

Mistä perusperiaatteista on pidettävä kiinni?

**Millainen olisi hyvä eläketurva
omalla kohdallasi?**

Kuka pitää meistä huolta, jos emme pysty siihen itse?

Riittävä eläketurva

- Kansaneläke turvaa minimin ja työeläke kohtuullisen toimeentulon suhteessa työtuloihin.
- Työeläke kertyy automaattisesti ja kattavasti koko työuran ajalta.
- Toimeentulo turvataan vanhuuden, työkyvyttömyyden ja perheenhuoltajan kuoleman varalta.
- Ansaittu eläke säilyttää arvonsa eläkkeellä ollessa.

Kestävä rahoitus

- Rahoitusvastuu on pääosin työnantajilla ja työntekijöillä.
- Työeläkerahastot ovat osa rahoitusta.

Toimeenpano

- Toimeenpano ja eläkevarojen hoito on hajautettu usealle toimijalle.

”Työmarkkinaosapuolet ovat huoltaneet työeläkejärjestelmää yli 60 vuotta...”

Miten käy perusarvoille ja päätöksenteolle?

- Perusperiaatteet toimivat hyvän eläketurvan perustana myös tulevaisuudessa.
- Työeläkkeen tulee olla jatkossakin ansioiden mukainen, etuusperusteinen, ennakoitava ja elinikäinen sekä inflaatiolta suojattu.
- Eläkeläisen riskinkantokyky ei yleisesti ole samaa luokkaa kuin työssäkävällä.
- Suomen vahvuus on tähän asti ollut työmarkkinaosapuolten päätöksentekokyky.
- Hallitusohjelman mahdollinen perälauta mittaisi puolueiden sitoutumista eläkejärjestelmän perusperiaatteisiin.

Kiitos!